

DIRECTIVE

DIRECTIVA 2009/71/EURATOM A CONSILIULUI

din 25 iunie 2009

de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special articolele 31 și 32,

având în vedere propunerea Comisiei, elaborată în urma consultării unui grup de experți numiți dintre cercetătorii din statele membre de către Comitetul științific și tehnic și după consultarea Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,având în vedere avizul Parlamentului European ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Articolul 2 litera (b) din tratat prevede stabilirea unor standarde de securitate uniforme pentru protecția sănătății lucrătorilor și a populației.
- (2) Articolul 30 din tratat prevede stabilirea în cadrul Comunității a unor standarde fundamentale pentru protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante.
- (3) Directiva 96/29/Euratom a Consiliului din 13 mai 1996 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor cauzate de radiațiile ionizante ⁽³⁾ stabilește standarde de securitate fundamentale. Dispozițiile directivei respective au fost completate printr-o legislație mai detaliată.
- (4) Astfel cum este consacrat prin jurisprudența ⁽⁴⁾ Curții de Justiție a Comunităților Europene (denumită în continuare „Curtea de Justiție”), Comunitatea deține competențe partajate cu statele membre în domeniile reglementate de Convenția privind securitatea nucleară ⁽⁵⁾.
- (5) Astfel cum este consacrat prin jurisprudența Curții de Justiție, dispozițiile capitolului 3 din tratat, referitoare la sănătate și securitate, formează un întreg coerent care conferă Comisiei atribuții cu un domeniu de aplicare considerabil în vederea protejării populației și a mediului împotriva riscurilor de contaminare nucleară.
- (6) Astfel cum este consacrat prin jurisprudența Curții de Justiție, sarcinile care revin Comunității în temeiul articolului 2 litera (b) din tratat de a stabili standarde de securitate uniforme în vederea protecției sănătății populației și a lucrătorilor nu ar trebui să fie interpretat că, după stabilirea unor astfel de standarde, un stat membru nu poate dispune măsuri de protecție mai stricte.
- (7) Decizia 87/600/Euratom a Consiliului din 14 decembrie 1987 privind procedura comunitară de schimb rapid de informații în caz de urgență radiologică ⁽⁶⁾ a instituit cadrul de notificare și furnizare de informații pe care să îl utilizeze statele membre pentru protejarea populației în caz de urgență radiologică. Directiva 89/618/Euratom a Consiliului din 27 noiembrie 1989 privind informarea populației asupra măsurilor de protecție a sănătății care trebuie aplicate și asupra procedurilor care se impun în caz de urgență radiologică ⁽⁷⁾ a impus statelor membre obligația de a informa populația în caz de urgență radiologică.
- (8) Răspunderea la nivel național a statelor membre cu privire la securitatea nucleară a instalațiilor nucleare reprezintă principiul fundamental pe baza căruia, la nivel internațional, au fost elaborate reglementări privind securitatea nucleară, astfel cum se regăsesc în Convenția privind securitatea nucleară. Prin prezenta directivă ar trebui să fie consolidate principiul răspunderii la nivel național și principiul răspunderii pentru securitatea nucleară a unei instalații nucleare, care revine în primul rând deținătorului autorizației, sub supravegherea autorității naționale de reglementare, precum și rolul și independența autorităților naționale de reglementare.

⁽¹⁾ Avizul din 10 iunie 2009 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ Avizul Parlamentului European din 22 aprilie 2009 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ JO L 159, 29.6.1996, p. 1.

⁽⁴⁾ C-187/87 (Rec. 1988, p. 5013), C-376/90 (Rec. 1992, p. I-6153) și C-29/99 (Rec. 2002, p. I-11221).

⁽⁵⁾ JO L 318, 11.12.1999, p. 21.

⁽⁶⁾ JO L 371, 30.12.1987, p. 76.

⁽⁷⁾ JO L 357, 7.12.1989, p. 31.

- (10) Atunci când se elaborează cadrul național adecvat în temeiul prezentei directive, se va ține seama de circumstanțele naționale.
- (11) Statele membre au pus deja în aplicare măsuri care le permit atingerea unui nivel ridicat de securitate a instalațiilor nucleare pe teritoriul Comunității.
- (12) Cu toate că prezenta directivă reglementează în principal securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, este, de asemenea, important să se asigure gestionarea în condiții de securitate a combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive, inclusiv a instalațiilor de depozitare intermediară și de depozitare definitivă.
- (13) Statele membre ar trebui să evalueze, atunci când este cazul, principiile fundamentale de securitate relevante stabilite de Agenția Internațională pentru Energie Atomică ⁽¹⁾, care ar trebui să constituie un cadru de practici pe care statele membre ar trebui să le ia în considerare atunci când pun în aplicare prezenta directivă.
- (14) Este util să se dezvolte baza existentă acolo unde autoritățile naționale de reglementare în domeniul securității nucleare din statele membre pe ale căror teritorii există centrale nucleare colaborează în cadrul Asociației Autorităților de Reglementare din Europa Occidentală (WENRA) și au definit o serie de nivele de referință pentru reactoarele nucleare de putere.
- (15) În urma invitației Consiliului de a institui un grup la nivel înalt la nivelul UE, înscrisă în Concluziile sale din 8 mai 2007 privind securitatea nucleară și gestionarea în siguranță a combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive, a fost înființat, pentru a contribui la atingerea obiectivelor comunitare în domeniul securității nucleare, Grupul european al autorităților de reglementare în domeniul securității nucleare (ENSREG) prin Decizia 2007/530/Euratom a Comisiei din 17 iulie 2007 privind stabilirea Grupului european la nivel înalt pentru siguranța nucleară și gestionarea deșeurilor ⁽²⁾.
- (16) Este utilă instituirea unui format unic pentru rapoartele adresate de către statele membre Comisiei privind punerea în aplicare a prezentei directive. Având în vedere experiența vastă a membrilor, ENSREG ar putea avea o contribuție valoroasă în această privință, facilitând astfel consultarea și cooperarea autorităților naționale de reglementare.
- (17) La 15 octombrie 2008, ENSREG a adoptat, în cadrul celei de-a cincea reuniuni, zece principii care trebuie să fie aplicate atunci când se redactează un proiect de directivă privind securitatea nucleară, după cum consemnează procesul-verbal al acesteia din 20 noiembrie 2008.
- (18) Evoluțiile din domeniul tehnologiei nucleare, concluziile desprinse din experiența de operare și din cercetările privind securitatea nucleară, precum și din evoluția
- cadrelor de reglementare ar putea avea potențialul de a îmbunătăți în continuare securitatea nucleară. În respectarea angajamentului de a menține și îmbunătăți securitatea nucleară, statele membre ar trebui să ia în considerare acești factori atunci când își extind programele nucleare sau când decid să utilizeze energia nucleară pentru prima dată.
- (19) Instituirea unei puternice culturi de securitate în cadrul unei instalații nucleare reprezintă unul dintre principiile fundamentale de management al securității nucleare, necesare pentru operarea în condiții de siguranță.
- (20) Menținerea și dezvoltarea ulterioară a aptitudinilor și a expertizei în materie de securitate nucleară ar trebui să se bazeze, *inter alia*, pe un proces de învățare din experiența de operare și de aplicare a evoluțiilor metodologice și științifice, după caz.
- (21) În trecut, au fost efectuate autoevaluări în statele membre, în strânsă legătură cu evaluările *inter pares* conduse la nivel internațional sub auspiciile AIEA, sub forma echipelor de evaluare internațională a sistemelor de reglementare sau a misiunilor Serviciului integrat de evaluare a sistemelor de reglementare. Autoevaluările au fost efectuate și misiunile au fost invitate de către statele membre pe bază de voluntariat în spiritul deschiderii și transparenței. Autoevaluările și evaluările *inter pares* conexe ale infrastructurii legislative, de reglementare și organizaționale ar trebui să fie destinate consolidării și extinderii cadrului național al statelor membre, cu recunoașterea competențelor acestora în asigurarea securității nucleare a instalațiilor nucleare aflate pe teritoriul acestora. Autoevaluările urmate de evaluările *inter pares* internaționale nu reprezintă nici inspecții, nici audituri, ci un mecanism de învățare reciprocă prin care sunt acceptate diferite abordări ale organizării și practicilor unei autorități de reglementare competente, analizând în același timp chestiunile tehnice, normative și de politică ale unui stat membru care contribuie la asigurarea unui regim puternic de securitate nucleară. Evaluările internaționale *inter pares* ar trebui considerate drept o oportunitate de a face schimb de experiență profesională și de a împărtăși concluzii și bune practici într-un spirit deschis de cooperare prin consultanță din partea omologilor, și nu un control sau o judecată. Recunoscând necesitatea flexibilității și a adecvării cu privire la diferitele sisteme existente în statele membre, un stat membru ar trebui să poată decide segmentele sistemului său care fac obiectul evaluării *inter pares* invitate, în scopul îmbunătățirii continue a securității nucleare.
- (22) În conformitate cu punctul 34 din Acordul interinstituțional pentru o mai bună legiferare ⁽³⁾, statele membre sunt încurajate să elaboreze, în interes propriu și în interesul Comunității, propriile lor tabele care vor ilustra, pe cât posibil, corespondența dintre prezenta directivă și măsurile de transpunere și să le facă publice,

⁽¹⁾ Elementele fundamentale de securitate ale AIEA: Principii fundamentale de securitate, IAEA Safety Standard Series No SF-1 (2006).

⁽²⁾ JO L 195, 27.7.2007, p. 44.

⁽³⁾ JO C 321, 31.12.2003, p. 1.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL 1

OBIECTIVE, DEFINIȚII ȘI DOMENIU DE APLICARE

Articolul 1

Obiective

Prezenta directivă urmărește:

- (a) stabilirea unui cadru comunitar pentru menținerea și îmbunătățirea continuă a securității nucleare și a reglementării acesteia;
- (b) să garanteze instituirea de către statele membre a unor măsuri naționale adecvate pentru un nivel ridicat de securitate nucleară pentru protecția lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor asociate radiațiilor ionizante provenite de la instalațiile nucleare.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă se aplică oricărei instalații nucleare civile care funcționează în baza unei autorizații, astfel cum este definită la articolul 3 alineatul (4) în toate etapele prevăzute în autorizația respectivă.
- (2) Prezenta directivă nu împiedică statele membre să adopte măsuri de securitate nucleară mai stricte în domeniile reglementate de prezenta directivă, în conformitate cu legislația comunitară.
- (3) Prezenta directivă completează standardele fundamentale menționate la articolul 30 din tratat cu privire la securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și nu aduce atingere Directivei 96/29/Euratom.

Articolul 3

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „instalație nucleară” înseamnă:
 - (a) o uzină de îmbogățire, o uzină de fabricare a combustibilului nuclear, o centrală nucleare-electrică, o uzină de reprocesare, un reactor de cercetare, o instalație de depozitare a combustibilului uzat; și
 - (b) instalații de depozitare a combustibilului uzat aflate pe același amplasament și direct legate de instalațiile nucleare enumerate la litera (a);
2. „securitate nucleară” înseamnă realizarea condițiilor corespunzătoare, a măsurilor menite să prevină accidentele sau să diminueze consecințele accidentelor, având drept rezultat protecția lucrătorilor și a populației contra pericolelor care sunt asociate radiațiilor ionizante provenite de la instalațiile nucleare;
3. „autoritate de reglementare competentă” înseamnă o autoritate sau un sistem de autorități desemnat de un stat

membru în materie de reglementare a siguranței nucleare a instalațiilor nucleare, astfel cum se menționează la articolul 5;

4. „autorizație” înseamnă orice document legal eliberat sub jurisdicția unui stat membru care conferă responsabilitatea pentru alegerea amplasamentului, proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, exploatarea sau dezafectarea unei instalații nucleare;
5. „deținător de autorizație” înseamnă orice persoană fizică sau juridică căreia îi revine răspunderea generală pentru o instalație nucleară, astfel cum este specificată în autorizație.

CAPITOLUL 2

OBLIGAȚII

Articolul 4

Cadru legislativ, de reglementare și organizațional

- (1) Statele membre instituie și mențin un cadru național legislativ, de reglementare și organizațional (denumit în continuare „cadru național”) pentru securitatea instalațiilor nucleare prin care se repartizează responsabilitățile și se asigură coordonarea între autoritățile de stat relevante. Cadru național stabilește responsabilitățile pentru:
 - (a) adoptarea cerințelor naționale în materie de securitate nucleară. Stabilirea modalității în care acestea sunt adoptate și prin ce instrument sunt aplicate intră în competența statelor membre;
 - (b) instituirea unui sistem de autorizare și interdicția cu privire la exploatarea instalațiilor nucleare fără autorizație;
 - (c) instituirea unui sistem de supraveghere a securității nucleare;
 - (d) măsurile de punere în aplicare, inclusiv suspendarea funcționării și modificarea sau retragerea autorizației.
- (2) Statele membre se asigură că acest cadru național este menținut și îmbunătățit, atunci când este cazul, ținând seama de experiența de operare, de concluziile desprinse din analizele de securitate pentru instalațiile nucleare aflate în funcțiune, evoluțiile tehnologiei și rezultatele cercetării în domeniul securității nucleare, atunci când acestea sunt disponibile și relevante.

Articolul 5

Autoritatea de reglementare competentă

- (1) Statele membre instituie și mențin o autoritate de reglementare competentă în domeniul securității instalațiilor nucleare.
- (2) Statele membre garantează că autoritatea de reglementare competentă este separată funcțional de orice alt organism sau organizație care se ocupă de promovarea sau utilizarea energiei nucleare, inclusiv producerea energiei electrice, pentru a garanta independența efectivă în procesul de luarea deciziilor de reglementare.

(3) Statele membre se asigură că autoritățile de reglementare competente i se acordă atribuțiile juridice, resursele umane și financiare necesare pentru a-și îndeplini obligațiile cu privire la cadrul național descris la articolul 4 alineatul (1) acordând prioritatea cuvenită securității nucleare. Aceasta include atribuții și resurse pentru:

- (a) a impune deținătorului de autorizație să respecte cerințele naționale în materie de securitate nucleară și condițiile din autorizația relevantă;
- (b) a solicita demonstrarea îndeplinirii acestor cerințe, inclusiv a cerințelor menționate la articolul 6 alineatele (2)-(5);
- (c) a verifica modul de îndeplinire a cerințelor prin evaluări și inspecții privind reglementarea; și
- (d) adoptarea unor măsuri de aplicare cu caracter normativ, inclusiv suspendarea funcționării instalației nucleare în conformitate cu condițiile definite în cadrul național menționat la articolul 4 alineatul (1).

Articolul 6

Deținătorii de autorizație

- (1) Statele membre se asigură că răspunderea pentru securitatea instalațiilor nucleare revine în principal deținătorului de autorizație. Această răspundere nu poate fi delegată.
- (2) Statele membre se asigură că acest cadru național instituit obligă deținătorii de autorizații, sub supravegherea autorității de reglementare competente, să evalueze, să verifice cu regularitate și să îmbunătățească continuu, în limite rezonabile posibile, securitatea nucleară a instalațiilor lor nucleare în mod sistematic și verificabil.
- (3) Evaluările menționate la alineatul (2) includ verificarea faptului că sunt instituite măsuri pentru prevenirea accidentelor și diminuarea consecințelor accidentelor, inclusiv verificarea barierelor fizice și a procedurilor administrative de protecție stabilite de deținătorul autorizației, pentru a asigura ca lucrătorii sau populația nu sunt afectați semnificativ de radiațiile ionizante.
- (4) Statele membre se asigură că acest cadru național instituit obligă deținătorii de autorizație să instituie și să pună în aplicare sisteme de management care acordă prioritatea cuvenită securității nucleare și care sunt verificate în mod periodic de autoritatea de reglementare competentă.
- (5) Statele membre se asigură că acest cadru național instituit obligă deținătorii de autorizație să asigure și să mențină resurse umane și financiare adecvate pentru a-și îndeplini obligațiile cu privire la securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, prevăzute la alineatele (1)-(4).

Articolul 7

Expertiza și aptitudinile în materie de securitate nucleară

Statele membre se asigură că acest cadru național instituit impune stabilirea unor măsuri în domeniul educației și formării de către toate părțile pentru personalul acestora care deține responsabilități în materie de securitate nucleară a instalațiilor nucleare pentru a menține și dezvolta expertiza și aptitudinile acestuia în materie de securitate nucleară.

Articolul 8

Informații pentru public

Statele membre se asigură că informațiile cu privire la reglementările în materie de securitate nucleară sunt puse la dispoziția lucrătorilor și a populației. Obligația include asigurarea faptului că autoritatea de reglementare competentă informează publicul cu privire la domeniile sale de competență. Informațiile sunt puse la dispoziția publicului în conformitate cu legislația națională și cu obligațiile internaționale, cu condiția ca acestea să nu pună în pericol alte interese, *inter alia*, protecția fizică, recunoscute prin legislația națională sau prin obligațiile internaționale.

Articolul 9

Raportare

- (1) Statele membre prezintă Comisiei un raport cu privire la punerea în aplicare a prezentei directive pentru prima dată până la 22 iulie 2014 și, ulterior, la fiecare trei ani, ținând seama de ciclurile de revizuire și raportare în baza Convenției privind securitatea nucleară.
- (2) Pe baza rapoartelor statelor membre, Comisia prezintă Consiliului și Parlamentului European un raport privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei directive.
- (3) Statele membre organizează cel puțin o dată la zece ani autoevaluări periodice ale cadrului național și ale autorităților de reglementare competente și invită la o evaluare internațională *inter pares* a segmentelor relevante din cadrul sistemului lor național de reglementare și/sau a autorităților în scopul de a îmbunătăți continuu securitatea nucleară. Rezultatele oricărei evaluări *inter pares* sunt raportate statelor membre și Comisiei atunci când sunt disponibile.

CAPITOLUL 3

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 10

Transpunere

- (1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 22 iulie 2011. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă respectivele acte, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă, precum și ale oricăror modificări ulterioare ale dispozițiilor în cauză.

Articolul 11

Intrare în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 12

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 25 iunie 2009.

Pentru Consiliu
Președintele
L. MIKO
